

LeisureTimes

LeisureTimes is het blad van Leisurelands - December 2015

www.leisurelands.nl

Investeren in krimp

Eerste branche-event
'Gastvrij!' een groot succes

Vergroening als
antwoord op krimp

De Achterhoek zet in
op recreatiebeleid

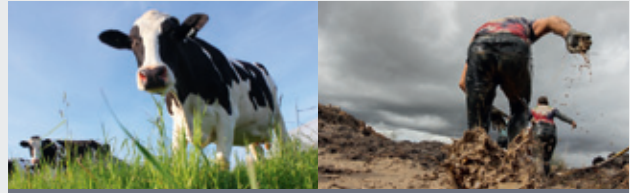
Krimp biedt
kansen

Grote belangstelling voor eerste
oogst biomassabos Zeumeren

Inhoud

PG 2
Inleiding

PG 3
Eerste branche-event
'Gastvrij' groot succes

PG 4 & 5 Vergroening als
antwoord op de krimp

PG 8 & 9
Krimp biedt kansen

PG 6 Column:
Less. Or no more...

PG 10
Grote belangstelling
voor de eerste oogst
biomassabos Zeumeren

PG 7
Achterhoek zet in
op recreatiebeleid

PG 11
Tijd nog niet rijp
voor herontwikkeling
't Schaartsven &
Draagt u bij aan
Nederland als bele-
vingsbestemming?

Inleiding

Anticiperen op krimp

Dit nummer van Leisure Times heeft als thema 'bevolkingskrimp'. Dat woord roept geen positieve gevoelens op. Het wordt geassocieerd met flinke achteruitgang: vergrijzing, het wegtrekken van inwoners en steeds minder voorzieningen en mogelijkheden voor een gebied. Het lijkt een onomkeerbaar proces, zeker in een -voor ons belangrijk- deel van Nederland.

Maar er is wel één winnaar aan te wijzen, die voordeel heeft van bevolkingskrimp: de natuur. Minder mensen betekent meer ruimte, die vaak wordt terug gegeven aan natuur en groen. En dat betekent, wanneer we hier goed op anticiperen, kansen voor onze recreatiesector!

In deze Leisure Times worden deze kansen van alle kanten belicht. Wat betekent dit voor gemeentelijk en provinciaal beleid, vertelt wethouder Ted Kok uit gemeente Aalten. Hoe Leisurelands anticipeert op krimp leest u in het interview met onze medewerkers Bert Bode en Adriaan van der Linden. En professor Steven Brakman kijkt met een wetenschappelijke bril naar het fenomeen krimp.

Eerste branche-event 'Gastvrij' groot succes

Een gemêleerd gezelschap op top niveau, een prachtige locatie en de inhoudelijke bijdrage van gastsprekers Clemens Cornielje (Commissaris van de Koning van Provincie Gelderland) en Bernard Wientjes (oud- VNO-NCW voorzitter) zorgden voor een zeer succesvolle eerste editie van het Branche-event 'Gastvrij'!

Leisurelands organiseerde dit branche-event voor topondernemers en topbestuurders uit de gastvrijheidssector op 25 september jl., in samenwerking met Kröller Müller Museum, Molecaten, Thermen Bussloo en Gastvrij Nederland. Het toonaangevende branche-event wordt jaarlijks voortgezet op de tweede donderdag van oktober.

Vinden, verrassen en verbinden

Het doel van dit branche event is om de sector naar een hoger niveau te tillen en om samenwerkingen zowel binnen als buiten de sector te realiseren. Een mooi voorbeeld hiervan is het Holland City Plan. De heer Cornielje sprak hier positief over. Het doel hiervan is om te inventariseren of steden en attracties met thematische lijnen aan elkaar verbonden kunnen worden, om zo spreiding van het toerisme in het land te bevorderen. Dit plan wordt verder vormgegeven door Minister Kamp en de gedeputeerde van Toerisme.

3.

Het belang van samenwerkingen wordt tijdens deze avond ook benadrukt door de heer Wientjes. "De gastvrijheidssector is enorm in beweging. Maatschappelijke ontwikkelingen als langer werken, urbanisatie en de opkomst van nieuwe spelers als Airbnb hebben grote invloed op de markt en vereisen alert ondernemerschap en flexibiliteit. Een veel hechtere en meer zichtbare samenwerking is nodig om de sector bij de overheid en in de markt, beter op de kaart te zetten", aldus Wientjes. Het doel en thema van het branche-event komen hier mooi samen: het vinden, verrassen en verbinden van ondernemers met elkaar.

Op de website van Gelderland.nl:

**'Opening branche event
Gastvrij Nederland'**

NRIT Media schrijft:

**'Gastvrij Nederland vraagt
aandacht van overheid voor
economisch zeer relevante sector'**

Online op www.pretwerk.nl:

**'Gastvrijheidssector
nog niet gerust over
nieuw belastingstelsel'**

De Gelderlander:

**'Gastvrij Nederland bezoekt
Kröller Müller Museum Otterlo'**

Vergroening als antwoord op krimp

“Krimp is een onomkeerbaar proces. Dus kunnen we er maar beter goed op anticiperen. Gelukkig doen provincies en de overheid dat steeds beter.” Dat zegt prof. dr. Steven Brakman, hoogleraar internationale economie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij houdt zich niet alleen bezig met internationale economie, zijn vakgebied strekt zich ook uit over economische ontwikkelingen in krimpregio's. Groningen is er daar één van, maar ook andere delen van Noord-Oost Nederland, Limburg en Zeeland zijn officieel al als krimpgebied aangemerkt.

4. *Wat verstaan we eigenlijk precies onder krimp?*

“Krimp is een samenspel van twee aspecten: het afnemen van de bevolking in aantallen, bijvoorbeeld door vergrijzing. En economische krimp, waardoor de bedrijvigheid in een regio afneemt. Hierdoor trekken mensen weg, bijvoorbeeld van het platteland naar de stad. Krimp is niet specifiek Nederlands. In heel Europa kun je gebieden aanwijzen die last hebben of krijgen van krimp. De verwachting is dat een derde van Europa ermee te maken krijgt, vooral door een afname van de bevolkingsgroei. Voor Nederland zijn de demografische verwachtingen recent iets bijgesteld. Ging het CBS in tot voor kort uit van een absolute daling van de bevolking, onlangs is de verwachting bijgesteld tot een stabilisatie vanaf 2035. Maar we zien nu al bij een groeiende bevolking regionale krimp optreden, het probleem zal groter worden bij een stagnerende bevolkingsgroei.”

Wat is het probleem in krimpgebieden?

“Vooral het niet meer in stand kunnen houden van (gemeentelijke) voorzieningen, zoals scholen, ziekenhuizen, zwembaden enzovoort. Minder mensen betekent ook dalende huizenprijzen, leegstand en minder detailhandel en lokale

bedrijvigheid. De leefbaarheid neemt af en mensen trekken meer en meer naar de stad.

Wat is er zo aantrekkelijk aan de stad?

“De stad heeft veel te bieden. Meer, leukere en beter betaalde banen. Veel bedrijven vestigen zich in stedelijke gebieden omdat ze daar veel meer arbeidspotentieel vinden. Het is een circulair proces: de grote diversiteit van de stad trekt meer mensen aan, die op hun beurt er weer voor zorgen dat er meer diversiteit geboden kan worden. Met als gevolg dat er meer keuze is voor werkgevers.”

Tegenwoordig kunnen we – door de nieuwe technieken- eigenlijk overal werken. Heeft dit ‘nieuwe werken’ geen effect op dit proces?

“Men heeft ooit wel gedacht dat dit van invloed zou zijn. Maar de praktijk heeft uitgewezen dat eerder het omgekeerde het geval is. Mensen zoeken elkaar toch graag op. Het ‘bij elkaar zitten’ blijkt belangrijk. Bedrijven vestigen zich graag in agglomeraties, in de buurt van andere bedrijven. Onderzoek heeft aangetoond dat bedrijvigheid in de nabije omgeving, ook al heeft deze niets te maken met jouw branche, zorgt voor meer productiviteit. Dat heet het ‘spillover’ effect: bedrijvigheid stimuleert bedrijvigheid.

‘Wat wel werkt, is goed anticiperen op de krimp’

van een nieuwe industrie wordt kun je nooit; maar de kans hierop is wel klein. Maar stel dat Groningen door de aardbevingen bouwtechnieken ontwikkelt die economisch rendabel zijn en die geëxporteerd kunnen worden. De Nederlandse baggersector is op die manier ook groot geworden.

Maar verder is het heel lastig om krimp te keren. Bevolkingsgroei kunnen we niet organiseren, dat is niet meer van deze tijd. Het stimuleren van economische groei is in het verleden wel geprobeerd, maar blijkt niet te werken. De Blauwe Stad in de provincie Groningen was bijvoorbeeld zo’n poging. Wat wel werkt, is goed anticiperen op de krimp. Je ziet dat veel beleid nu gericht is op het begeleiden van het proces. Zorg ervoor dat de voorzieningen die er zijn, levensvatbaar blijven door keuzes te maken in wat blijft en wat niet bij een te groot woningaanbod behoud je de kwalitatief goede huizen en breek je die van mindere kwaliteit af. Zo maak je meer plaats voor groen en natuur. Door vergroening vergroot je de leefbaarheid en blijft zo’n gebied aantrekkelijk.

5.

De Randstad is nu eenmaal een aantrekkelijker gebied dan het noorden van Nederland. Dat kunnen we niet veranderen, dat is historisch zo gegroeid. Voor het ontstaan van de aantrekkelijke gebieden gaan we terug naar de 16e eeuw, waar Rotterdam is aangewezen als de beste plaats voor een haven. Wanneer een stad als Delfzijl destijds was gekozen als belangrijke havenstad, had ons land er in meerdere opzichten heel anders uit gezien.”

Is de krimp te keren?

“Uitsluiten dat in een krimpgebied onverwacht een uitvinding wordt gedaan zodat het een groeipool

Meer ruimte voor de natuur, dus ook voor recreatie en toerisme?

“Precies, je maakt van de nood een deugd. Natuur biedt kansen voor recreatieve ondernemers. Die recreatieve sector biedt behoorlijk wat werkgelegenheid. Deze werknemers moeten ergens wonen, leven enzovoort. Dat trekt dan weer toeleverende bedrijven aan. Meer werk voor de plaatselijke bakker, slager en andere voorzieningen. Zo wordt de neerwaartse krimp spiraal op z’n minst afgeremd en wellicht zelfs doorbroken. Gelukkig zien gemeentelijke en provinciale bestuurders dit ook.”

Less. Or no more...

Investeren, zo hebben we geleerd, dat doe je om te groeien. Maar investeren in krimp?! Krimpen, dat doe je toch vanzelf? Bijvoorbeeld als je ouder wordt of als je als organisatie niet meer investeert in je toekomst. Dat zie je tegenwoordig bij nogal wat organisaties gebeuren. Neem het anorexia-management bij V&D. Daar gaat het al meer dan een decennium niet goed. De remedie is steeds weer: mensen ontslaan en kosten besparen, in dit geval de huur verlagen. Het ontbreekt nog steeds aan een heldere strategie. Dus volgend jaar wordt er bij V&D waarschijnlijk weer uit hetzelfde vaatje getapt, totdat de laatste het licht uit doet.

Natuurlijk, je moet je kosten altijd goed in de gaten houden. Als het niet goed gaat, kondig je weer een ontslagronde aan. Dat wordt trouwens meer dan eens beloofd met hogere aandelenkoersen. Sturen op inkomsten, dat is een stuk moeilijker. Dat vraagt om lef en visie, met vooral de durf om scherpe keuzes te maken. De Bijenkorf is een mooi voorbeeld van investeren in krimp. Minder vestigingen en de vestigingen die overblijven naar een hoger niveau tillen. Van kwaliteit naar nog veel meer kwaliteit. Investeren in krimp betekent dat je ook anders naar je doelgroep kijkt. Dankzij deze keuze is De Bijenkorf niet meer voor iedereen. Zelfs de legendarische Drie Dwaze Dagen zijn in 2015 voor het laatst georganiseerd. Altijd een enorme omzetmaker die blijkbaar nu niet meer nodig is. De nieuwe aanpak is nu al succesvol genoeg. Die Drie Dwaze Dagen lijken trouwens een mooie kans voor V&D, prima formule om over te nemen.

Investeren in krimp biedt ook veel kansen voor de recreatiesector. Niet meer investeren in hetzelfde, maar investeer in innovatie, kwaliteit en bovenal beleving. Passieve recreatie, een dagje met het gezin aan het strand, dat is passé. Er zijn steeds minder gezinnen én de mensen willen bovenal vermaakt worden. Kijken naar de actie op een waterskibaan is voor velen misschien nog wel leuker dan het zelf doen. Dat is een belangrijk gegeven voor iedere recreatieondernemer. Hoe 'eventful' is je aanbod eigenlijk? Lopen je

bezoekersaantallen terug? Op prijs ga je het niet meer winnen. En er was al zoveel bezuinigd op personeel, daar is de rek uit. Veel beter: vergeet je aanbod even, kijk eens naar de vraag. Wat betekenen je nu eigenlijk écht voor je gasten? Ga de dialoog met ze aan en durf te ontdekken, om vervolgens die scherpe keuzes te maken. Misschien moet het juist kleiner, nog beter én anders. Het is langzamerhand een cliché geworden: less is more, maar clichés bevatten altijd een grote kern van waarheid!

Nico Kamminga RM

Achterhoek zet in op recreatiebeleid

Wethouder Ted Kok heeft in de gemeente Aalten het onderwerp 'krimp' in zijn portefeuille. Aalten ligt in de Achterhoek en deze hele regio heeft van de regering de krimpstatus gekregen. Dat betekent extra geld van het Rijk om de problemen regionaal aan te pakken. Ook de provincie heeft de krimp in de Achterhoek als opgave benoemd. In totaal betreft het 300.000 inwoners woonachtig in acht gemeenten. Het aantal inwoners is aan het dalen, maar omdat er steeds minder mensen per huishouden zijn, stijgt de woningvraag nu nog licht. Daar zal in de toekomst vermoedelijk verandering in komen.

Wethouder Kok legt uit wat dit concreet betekent: "We zien hier zowel 'ontgroening' (minder geboortes en wegtrekkende bewoners) als 'vergrijzing' (stijging van de gemiddelde leeftijd van de inwoners). Beide hebben invloed op het beleid. Zo bekijken we heel goed of er nog woningen moeten worden gebouwd. Nu is daar nog vraag naar, maar straks zitten we met een overschot. Er zijn minder voorzieningen nodig, zoals scholen, sportfaciliteiten en andere gemeentelijke voorzieningen. Regionaal maken we hier afspraken over. Scholen worden samengevoegd en behoud van kwaliteit staat hier voorop. Beter op enkele plaatsen goede en financieel gezonde faciliteiten, dan dat we deze kost wat kost in elke kern willen behouden."

Gunstige ligging

Kok ziet ook kansen. "Het is een prachtig gebied hier, met veel natuur en een gunstige ligging ten opzichte van Duitsland. Daarom zetten we ook in op het recreatiebeleid, om toerisme en recreatie te bevorderen. Dit beleid biedt meer ruimte, zowel planologisch als qua regelgeving. Zo kunnen bestemmingsplannen eenvoudiger worden gewijzigd. Uitbreiding van een minicamping is bijvoorbeeld veel sneller te realiseren. De regelgeving voor het beginnen van een Bed & Breakfast, of het multifunctioneel inzetten van een agrarisch bedrijf is eenvoudiger en toegankelijker

geworden. Daarnaast bieden we zo veel mogelijk ruimte aan recreatieve bedrijven die in de regio willen investeren. Hiermee wordt ons gebied nog aantrekkelijker en zal het uiteindelijk meer mensen trekken."

Slingeplas

"We zijn heel blij met de planvorming voor Slingeplas. Deze is echt aan een facelift toe. De laatste jaren voordat Leisurelands dit gebied overnam, (na de fusie met Recreatieschap Achterhoek-Liemers in 2014) is er weinig geïnvesteerd in het gebied. Intussen is de recreatiebehoefte van de bezoekers veranderd. Bij de visie-vorming gaat Leisurelands niet over één nacht ijs. We hebben een informatieavond gehouden voor omwonenden en een avond met ondernemers rond de tafel gezeten. Al met al een zorgvuldig proces, waardoor we echt een doordacht plan konden vormen. Het zorgt bovendien voor een flinke (economische) impuls voor onze gemeente." Wethouder Kok is optimistisch over de toekomst: "Krimp hoeft niet negatief te zijn. Het geeft ook kracht om over nieuwe dingen na te denken. Recreatie biedt hierbij zeker kansen!"

Krimp biedt kansen

Herbestemming en ontwikkeling zorgen voor hogere kwaliteit

Ook de stranden van Leisurelands hebben te maken met een krimpend aantal dagrecreanten. Er is veel concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding. Dat vraagt soms om impopulaire maatregelen. “Natuurlijk vinden de vaste bezoekers het niet altijd leuk wanneer ze niet meer op ‘hun strandje’ terecht kunnen. Maar er is ook begrip. Mensen snappen dat de tijden veranderen. Het maakt het ook mogelijk om de kwaliteit op de stranden die open blijven, op peil te houden.”

We praten hier over met Bert Bode (Manager Operationele Zaken) en Adriaan van der Linden (Manager Ontwikkeling & Realisatie) bij Leisurelands. Zij proberen zo goed mogelijk te anticiperen op krimp, hierbij vooral het belang van de klant voor ogen houdend. “Eigenlijk zetten we als reactie op krimp in op drie pijlers: verbreding van het aanbod op onze terreinen, seizoenverlenging én het concentreren van bezoekers door het sluiten van dicht bij elkaar gelegen stranden.”

Win-win-win situatie bij herbestemming

“Het concentreren van bezoekers doen we door het sluiten en herbestemmen van (een deel van) het strand. Zoals bij Groene Heuvels in Beuningen: het afgesloten deel strand is ingericht voor eventengebruik. Er kwam daardoor een terrein beschikbaar dat ideaal is voor evenementen. Samen met de eventorganisator van ‘Down the Rabbit Hole’ legden we diverse paden aan. Het is nu het vaste terrein van dit muziekfestival en daarnaast vinden er nog een aantal kleinere evenementen plaats, waarmee het seizoen wordt verlengd.”

“Wat ook regelmatig gebeurt”, vult Bert aan, “is agrarische herbestemming. Dat hebben we onder andere op Bussloo gedaan. Een deel van het strand

wordt afgedekt met bovengrond en ingezaaid. De grond verpachten we aan een boer uit de omgeving, die daar nu zijn koeien laat grazen.

Een echt geval van een win-win-win situatie. Want niet alleen wij zijn blij met lagere beheerkosten en inkomsten uit de pacht, ook de boer is blij met zijn extra grond én de bezoekers genieten van de landelijke aanblik die de grazende koeien bieden.”

Bij het herbestemmen van de stranden wordt goed gekeken naar de dekking. Na de fusie met vijf recreatiegebieden in de Achterhoek en Liemers in 2014 zijn er in de omgeving van Arnhem eigenlijk iets te veel gebieden. Voor een relatief klein strand als Nevelhorst, dat ook qua voorzieningen niet meer helemaal actueel is, moet je dan afvragen of dit in deze setting kan blijven voortbestaan. Bezoekers kunnen eigenlijk beter terecht bij het 10 km verderop gelegen Stroombroek of Rhederlaag.

“Niet alleen stranden sluiten, maar ook een breed aanbod en seizoensverlenging als antwoord op de krimp”

Ondernemers zorgen voor beleving

Het dalende aantal dagrecreanten betekent niet dat de bezoekersaantallen dalen op de gebieden van Leisurelands. Daar zorgen de verschillende ondernemers voor. Zij voegen voorzieningen en attracties toe aan de gebieden. “Op Stroombroek is de langste kabelwaterskibaan van Nederland te vinden. Deze trekt een groot deel van het jaar bezoekers, niet alleen op de zomerse dagen. Dat zijn mensen die zelf op de ski's staan, maar nog veel meer de toeschouwers. Die vermaken zich met een kop koffie op het terras.”

Leisurelands is, samen met ondernemers, doorlopend op zoek naar nieuwe ontwikkelingen en vormen van recreatie. Veiligheid én kwaliteit zijn hierbij twee belangrijke voorwaarden. De trend is evenementen waarbij beleving een grote rol speelt. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de 'mudruns' en 'obstacle runs', waarbij deelnemers een soort hindernisbaan in de modder moeten afleggen. Prachtig om naar te kijken. Het EK hiervan vindt plaats op de Berendonck. We zien wel dat trends sneller komen en weer gaan. Dat staat nog wel eens op gespannen voet met de lange procedures die bij overheden moeten worden gevolgd. Ruimtelijke ordening staat dan ruimtelijke ontwikkeling in de weg.”

Adriaan ziet de krimp nog wel even doorzetten. “De daling is vermoedelijk nog niet voorbij, het blijft moeilijk te voorspellen. Wie weet wat de verre toekomst biedt? Wij zullen er in ieder geval alles aan doen om onze gebieden duurzaam in stand te houden, belangrijk daarbij is dat ze zowel attractief als rendabel blijven.”

Grote belangstelling voor de eerste oogst biomassabos Zeumeren

Op 18 november jl. organiseerde Leisurelands in samenwerking met Probos, provincie Gelderland, STIRR, Innovatienetwerk en Grondverzetbedrijf Volker het Wilgenoogstfeest op recreatiegebied Zeumeren in Voorthuizen.

Het is de eerste oogst van de wilgenplantage (een halve hectare groot) die in april 2013 is aangeplant. De wilgen dienen als brandstof voor de biomassa-installatie die zorgt voor de verwarming van het overdekte avonturenparadijs SchatEiland Zeumeren.

Oogsten biomassabos door Jan Jacob van Dijk

Jan Jacob van Dijk, gedeputeerde energietransitie in Gelderland, oogstte deze dag de eerste wilgen. Na deze eerste oogst kan er ieder jaar opnieuw geoogst worden. De heer Van Dijk nam plaats op de speciale oogstmachine die de wilgen in één werkgang verwerkt tot houtsnippers. Voor de genodigden waren er diverse demonstraties van

de biomassa-installatie en de biovergasser. Ook stond een terreinbezoek op het programma. Verschillende sprekers namen de aanwezigen mee in de wereld van duurzaamheid. Thema's als duurzaam

recreëren met biomassa, groen en groei: innovatie recreatie en ruimte, multifunctionele biomassateelt in wilgenplantages en kansen voor biomassa in het Gelders Energieakkoord, kwamen aan de orde.

Duurzaam recreëren

Onder het motto duurzaam recreëren levert Leisurelands een actieve bijdrage aan het verbeteren en verduurzamen van de

leefomgeving en de optimalisatie van haar maatschappelijk rendement. Het gaat hierbij niet uitsluitend om energieneutraal opereren en energie genereren, denk aan zonnepanelen, biomassa, biovergassing, houtkachels, led verlichting, ondergrondse vuilopslag etc. Maar ook om het delen en uitbouwen van kennis en het borgen van een groene en gezonde omgeving.

Meer informatie op www.leisurelands.nl/ duurzaam-recreëren. De presentaties van de sprekers zijn tevens terug te vinden op de website, onder het kopje 'Over ons'.

DRZM. Duurzaam recreëren in Nederland. En Europa.

Aan dit nummer van Leisure Times is het nieuwe corporate boekje 'DRZM' toegevoegd. Tijdens het Oogstfeest op Zeumeren nam Jan Jacob van Dijk het eerste exemplaar in ontvangst. DRZM geeft prachtig weer wie we zijn, wat we doen en waarom we dat doen. Duurzaam recreëren is de pay off van Leisurelands en de rode draad in het boekje. Met DRZM willen wij een inspiratiebron zijn voor de verdere professionalisering en verduurzaming van de vrijetijdssector. Veel lees- en kijkplezier!

Tijd nog niet rijp voor herontwikkeling 't Schaartven

In de editie Leisure Times van september 2015 heeft u kunnen lezen over onze plannen met recreatiegebied 't Schaartven. Door voortschrijdend inzicht heeft de gemeenteraad echter besloten om terug te komen op de kaders die zij had meegegeven aan het college van B&W.

Ze gingen daarom niet akkoord met de inhoud van de concept koopovereenkomst met Leisurelands. De gemeenteraad, als vertegenwoordiger van de lokale bevolking, was nog niet klaar voor echte vernieuwing en de daarvoor noodzakelijke ingrepen. Verandering is echter wel noodzakelijk in een krimpende maatschappij. In een vergrijzend krimpgebied kan de ontwikkeling van een gebied als 't Schaartven tegenwicht bieden. De (ruimtelijke) kwaliteit van de leefomgeving gaat omhoog, werkgelegenheid neemt toe en er is meer te doen voor -onder meer- de jeugd. De gemeente gaat zich opnieuw buigen over de kaders voor eventuele ontwikkeling van het gebied en/of alternatieve scenario's bedenken. Het draagvlak voor Leisurelands als nieuwe eigenaar en exploitant van het gebied is onverminderd groot. Wij sluiten dan ook niet uit dat we in de toekomst, als de tijd rijp is, alsnog een rol kunnen gaan vervullen in de toekomst van 't Schaartven.

Draagt u bij aan Nederland als beleavingsbestemming?

Partners gezocht voor strategische innovaties in de gastvrijheidssector

Stichting Innovatie Recreatie en Ruimte (STIRR) is een initiatief, zonder winstoogmerk, van een aantal vooruitstrevende recreatieondernemers en is gericht op het stimuleren en ondersteunen van vernieuwingen in de gastvrijheidssector. De ambitie is recreatie en toerisme (de gastvrijheidssector) tot een gewaardeerde partner te maken bij gebiedsontwikkelingen. De STIRR is op zoek naar ondernemers die zich voor een periode van drie tot vijf jaar willen verbinden om strategische innovaties te ontwikkelen en te realiseren.

[Op zoek naar ondernemers](#)

STIRR biedt co-financiering in cash, expertise en menskracht, invloed op het jaarlijks op te stellen werkprogramma en een flinke stimulans voor echte vernieuwing. Ondernemers kunnen op drie manieren betrokken zijn: als sponsor, als participant en als participant-plus. Om het voorgestelde programma in goede banen te leiden wordt jaarlijks een sponsoren- en participantendag georganiseerd. In de bijlage vindt u een folder van de STIRR over de mogelijkheden en de kosten van deze sponsoring. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Hans Hillebrand, directeur STIRR, via: j.h.a.hillebrand@innonet.agro.nl.

Colofon:

LeisureTimes is een gelimiteerde uitgave van Leisurelands.
Wilt u ook LeisureTimes ontvangen?
Neem dan contact op met Leisurelands.

Redactie:

Bindt communicatie
Leisurelands

Vormgeving:

E* D.SIGN, Barneveld

Drukwerk:

BDUprint, Barneveld

Fotografie:

Leisurelands

Leisurelands

Kermisland 110
6825 JC Arnhem
Postbus 2108
6802 CC Arnhem
☎ 026 384 88 00
✉ info@leisurelands.nl

www.facebook.com/Leisurelands

20 recreatiegebieden in Nederland

Berendonck

Bussloo

Groene Heuvels

Hambroekplas

Heerderstrand

Hilgelo

Kievitsveld

Mookerplas

Nevelhorst

Rhederlaag

Slingeplas

Strand Horst

Strand Nulde

Stroombroek

Surfoever Hoge Bijssel

Wylerbergmeer

Zandenplas

Zeumeren